

МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

№ _____

**Про затвердження Інструкції з оцінки
рівня загрози безпеці цивільної
авіації України**

Відповідно до статті 87 Повітряного кодексу України, пунктів 186 – 188 Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженої Законом України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII, Положення про Міністерство інфраструктури України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 року № 460 (зі змінами), та з метою належного здійснення оцінки загроз та ризиків авіаційній безпеці цивільної авіації України **наказую:**

1. Затвердити Інструкцію з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України, що додається.

2. Директорату авіаційного транспорту забезпечити:
подання цього наказу в установленому законодавством порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;

оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства інфраструктури України.

3. Визнати такими, що втратили чинність, наказ Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 05 червня 2006 року № 399 «Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення авіаційної безпеки під час виконання авіаційних перевезень і робіт за межами України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16 червня 2006 року за № 718/12592, та наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 11 травня 2007 року № 390/ДСК «Про затвердження Інструкції з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 травня 2007 року за № 542/13809 (зі змінами).

4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Владислав КРИКЛІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
інфраструктури України

_____ 2019 року № _____

ІНСТРУКЦІЯ
з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України

І. Загальні положення

1. Ця Інструкція з оцінки рівня загрози безпеці цивільної авіації України (далі – Інструкція) розроблена відповідно до вимог Повітряного кодексу України, Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, затвердженої Законом України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII (далі – Програма), Додатка 17 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію «Безпека. Захист міжнародної цивільної авіації від актів незаконного втручання» та Док. 30, частина II «Політика Європейської конференції цивільної авіації у сфері авіаційної безпеки».

2. Вимоги цієї Інструкції поширюються на експлуатантів аеродромів/аеропортів, експлуатантів, провайдерів аеронавігаційного обслуговування.

3. На підставі цієї Інструкції експлуатанти аеродромів/аеропортів, експлуатанти, провайдери аеронавігаційного обслуговування розробляють інструкції для своїх підприємств і проводять оцінку рівня загрози та ризиків. Ці інструкції погоджуються із органами внутрішніх справ та Службою безпеки України.

4. Терміни, що використовуються у цій Інструкції, вживаються у таких значеннях:

залишковий ризик – ризик, що залишився після прийняття заходів авіаційної безпеки для зменшення його рівня, з урахуванням ймовірності загрози та можливих наслідків;

інсайдер - працівник суб'єкта авіаційної діяльності, який забезпечує або має відношення до забезпечення авіаційної безпеки, володіє знаннями або має доступ до інформації з авіаційної безпеки та може бути використаний зловмисниками для підготовки чи безпосереднього скоєння акту незаконного втручання;

конфліктні зони - повітряний простір над районами, в яких відбувається або може виникнути збройний конфлікт між воєнізованими сторонами, включаючи також повітряний простір над районами, де такі сторони знаходяться у стані підвищеної бойової готовності або напруженості, що може поставити під загрозу повітряні судна цивільної авіації;

культура забезпечення авіаційної безпеки - це організаційна культура, яка сприяє досягненню оптимальних результатів у сфері забезпечення авіаційної безпеки та включас сукупність норм, переконань, принципів, соціальних установок і припущень, які є невід'ємною частиною щоденної діяльності підрозділів та працівників суб'єкта авіаційної діяльності;

ризик - залишкова ймовірність виникнення події зі значними наслідками після врахування пом'якшуючих заходів;

управління ризиком – системний підхід до визначення оптимального порядку дій при невизначених умовах з метою прийняття рішень, які

прийнятним способом враховують пов'язані з ризиком витрати та вигоди для виконання завдання.

Інші терміни, що використовуються у цій Інструкції, вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України, Програмі, додатках до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію та інших нормативно-правових актах України з питань авіаційної безпеки.

5. У цій Інструкції використовуються такі скорочення:

АБ – авіаційна безпека;

АНВ – акт незаконного втручання;

ВР – вибухова речовина;

ЗПМ – злітно-посадковий майданчик;

ОрПР – організація повітряного руху;

ПС – повітряне судно;

КПС – командир повітряного судна;

ПЗРК – переносні зенітно-ракетні комплекси;

СВП – саморобний вибуховий пристрій;

СУАБ – система управління авіаційною безпекою;

ЦА – цивільна авіація.

II. Мета та основні завдання Інструкції

1. Основною метою цієї Інструкції є запровадження уповноваженим органом з питань ЦА, експлуатантами аеродромів/аеропортів, експлуатантами, провайдерами аеронавігаційного обслуговування системного підходу до управління ризиками АБ ЦА для забезпечення захисту ЦА від АНВ, а також запровадження і здійснення заходів АБ, які відповідають характеру та рівню загрози.

2. Основними завданнями цієї Інструкції є:
запровадження та здійснення на постійній основі уповноваженим органом з питань ЦА, а також експлуатантами аеродромів/аеропортів, експлуатантами

та провайдерами аеронавігаційного обслуговування системного підходу до оцінки рівня загрози та ризиків на території і в повітряному просторі України, а також ПС українських експлуатантів під час здійснення польотів за межами України;

визначення людських та матеріальних ресурсів для належного здійснення оцінки рівня загрози та ризиків, розроблення та запровадження відповідних превентивних заходів АБ для зниження ризиків скоєння АНВ до допустимих рівнів;

міжвідомча взаємодія державних органів, задіяних у забезпеченні виконання Програми, з метою своєчасного отримання уповноваженим органом з питань ЦА та суб'єктами авіаційної діяльності інформації про діяльність міжнародних і внутрішніх терористичних угруповань для здійснення оцінки рівня загрози та ризиків за критеріями загрози (вірогідність та наслідки втрат людських та матеріальних ресурсів в результаті АНВ);

запровадження стандартизованої методики оцінки рівня загрози та ризиків;

запровадження суб'єктами авіаційної діяльності та забезпечення функціонування культури забезпечення АБ.

III. Характер загрози ЦА

1. Характер загрози ЦА є складовою частиною оцінки рівня загрози та ризиків, яка визначає цілі, засоби та способи реалізації АНВ в діяльність ЦА.

2. Оцінка рівня загрози та ризиків періодично переглядається в залежності від змін характеру загрози. Зміни характеру загрози обумовлені політичними, релігійними, соціальними, громадськими, особистими та іншими мотивами потенційних терористів та інших зловмисників.

3. Потенційні терористи та інші зловмисники під час підготовки нападу та вибору об'єктів ЦА для скоєння АНВ в діяльність ЦА мають на меті, зокрема:

- викликати масову загибель людей;
- заподіяти значні економічні збитки;
- звернути увагу громадськості та заявити про себе;
- залякати суспільство та ін.

4. Потенційними терористами та іншими зловмисниками, які здійснюють АНВ, є:

- члени відомих міжнародних терористичних угруповань та організацій;
- члени регіональних представництв та союзників таких угруповань та організацій;
- терористи та терористичні групи, які не мають ніяких або мають вкрай обмежені зв'язки з такими угрупованнями та організаціями;
- одинаки, які мотивовані переконаннями власного світогляду.

5. Для здійснення нападів на об'єкти ЦА терористи можуть використовувати в своїх цілях існуючі або передбачувані вразливі місця в системі забезпечення АБ.

6. Під час оцінки рівня загрози та ризиків суб'єкти авіаційної діяльності аналізують випадки скоєних у минулому злочинних дій на об'єктах ЦА, а також результати перевірки ефективності захисту виявлених вразливих місць.

IV. Управління ризиками АБ ЦА

1. Управління ризиками є ключовим компонентом СУАБ, яка представляє собою організований, системний підхід до управління АБ.

Системний підхід до управління ризиками включає:

- проведення оцінки рівня загрози та ризиків АБ ЦА;
- запровадження та здійснення превентивних заходів АБ щодо захисту ЦА від АНВ;
- моніторинг ефективності забезпечення АБ.

2. Для забезпечення стандартизованого рівня захисту ЦА від АПІВ та запровадження відповідних превентивних заходів АБ уповноважений орган з питань цивільної авіації проводить загальну оцінку рівня загрози та ризиків АБ ЦА та здійснює її щоквартальний перегляд у межах території України та повітряному просторі над нею, а також визначає та постійно оновлює перелік держав та аеропортів, до яких тимчасово заборонено чи обмежено польоти повітряних суден українських експлуатантів за межами території України на підставі інформації, отриманої від правоохоронних органів, з інших джерел, у тому числі анонімних.

У разі отримання додаткової інформації з будь яких джерел про загрозу ЦА, уповноважений орган з питань ЦА переглядає оцінку рівня загрози та ризиків.

3. Оцінка рівня загрози та ризиків АБ ЦА здійснюється робочою групою з оцінки рівня загрози та ризиків уповноваженого органу з питань ЦА (далі - робоча група).

Робочу групу очолює керівник самостійного структурного підрозділу з АБ уповноваженого органу з питань ЦА. До складу робочої групи входять працівники структурного підрозділу з АБ та працівники інших структурних підрозділів уповноваженого органу з питань ЦА, а також працівники правоохоронних та інших державних органів, які здійснюють розвідувальну діяльність (за згодою).

Члени робочої групи повинні мати практичний досвід у сфері забезпечення АБ (не менше 3 років), підготовку з питань управління ризиками, знання методів та засобів скоєння АНВ.

4. Результати роботи робочої групи оформлюються протоколом, який затверджується уповноваженим органом з питань ЦА.

5. Уповноважений орган з питань ЦА, а також правоохоронні органи та співробітники державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України,

5. Оцінка вразливості об'єкта здійснюється за п'ятибальною шкалою:

1) висока – взагалі не вживаються жодні заходи для зниження рівня загрози тому, що відсутні вимоги керівних документів з АБ або не можливо запропонувати реальні ефективні заходи;

2) середня - висока – заходи щодо зниження рівня загрози мають обмежений характер, а важливі області та аспекти ризику не охоплені вимогами або заходами, передбаченими керівними документами з АБ;

3) середня – наявні характерні особливості ймовірностей категорій «Висока» та «Середня-висока».

4) середня - низька – заходи для зниження рівня загрози запроваджені, проте вони в недостатній мірі відпрацьовані, або не в повній мірі ефективні;

5) низька – вимоги чітко визначені в керівних документах з АБ, а заходи щодо зниження рівня загрози, вважаються ефективними та здійснюються належним чином.

6. На підставі оцінювання ймовірності, можливих наслідків та вразливості для кожного ймовірного сценарію загрози (АНВ) здійснюється оцінка залишкового ризику за п'ятибальною шкалою від низького до високого відповідно до таблиці 4 додатка 5 до цієї Інструкції.

7. За результатами оцінки рівня загрози та ризиків експлуатантом аеродрому/аеропорту, експлуатантом, провайдером аеронавігаційного обслуговування приймається рішення щодо можливості виконання польотів та впровадження відповідних рівню та характеру загрози заходів АБ.

8. Результати та підтверджуючі матеріали щодо оцінки рівня загрози та ризиків оформлюються протоколом, з обов'язковим заповненням таблиці в якості додатка до нього, зазначеної у пункті 15 розділу IV цієї Інструкції, зберігаються експлуатантами аеродромів/аеропортів, експлуатантами, провайдерами аеронавігаційного обслуговування протягом року з дати здійснення оцінки рівня загрози та ризиків та щоквартально, а також за вимогою, надаються до уповноваженого органу з питань ЦА.

Зразки оформлення результатів оцінки рівня загрози та ризиків надано в таблиці 5 додатку 6 та таблиці 6 додатку 7 до цієї Інструкції.

9. До результатів оцінки рівня загрози та ризиків експлуатанта аеродрому/аеропорту або експлуатанта, або провайдера аеронавігаційного обслуговування додається аналіз кожного конкретного сценарію загрози з детальним викладенням інформації згідно з положеннями Методики оцінки загроз та ризиків АБ ЦА відповідно до Doc 8973 «Керівництво з авіаційної безпеки».

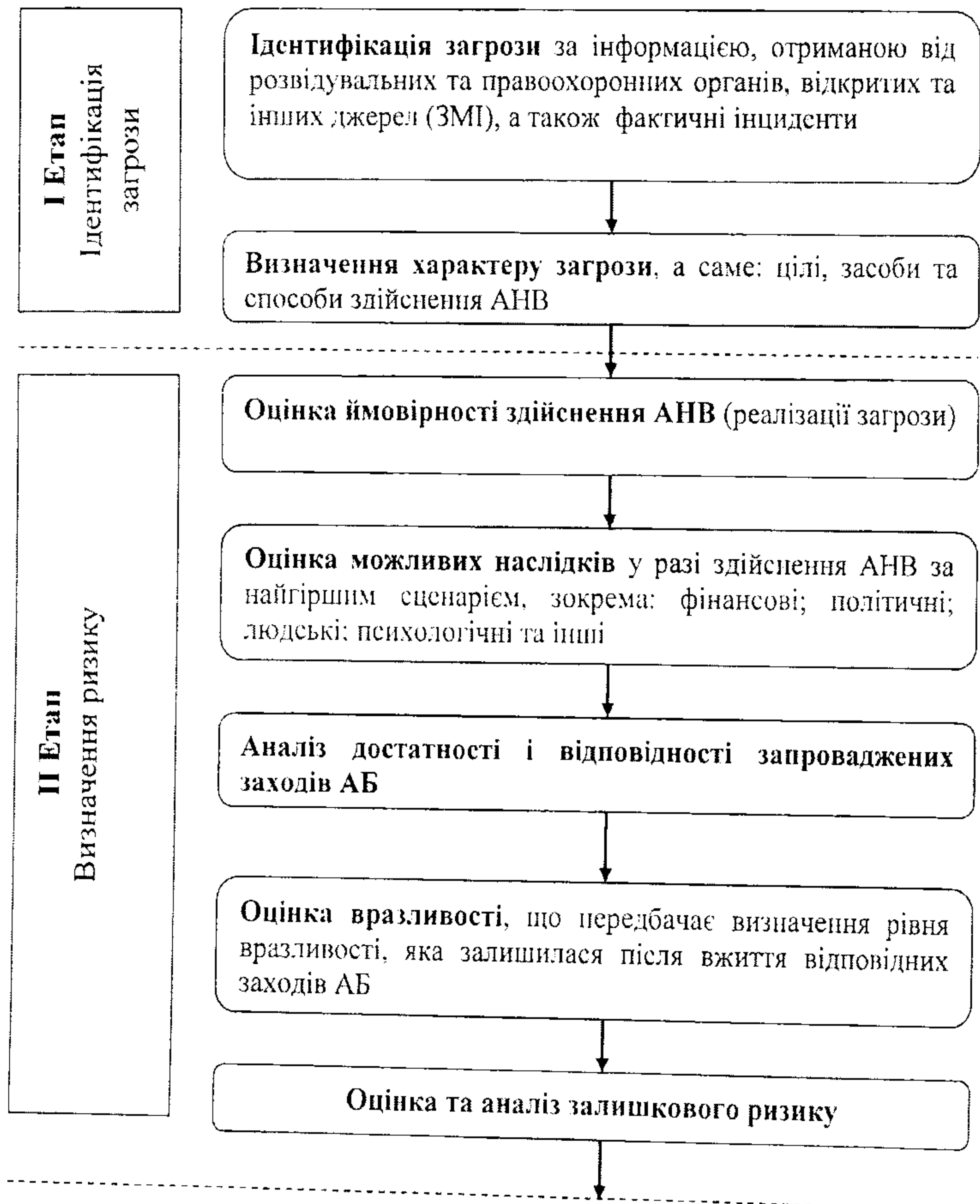
VI. Оцінка рівня загрози та ризиків під час виконання польотів за межами України

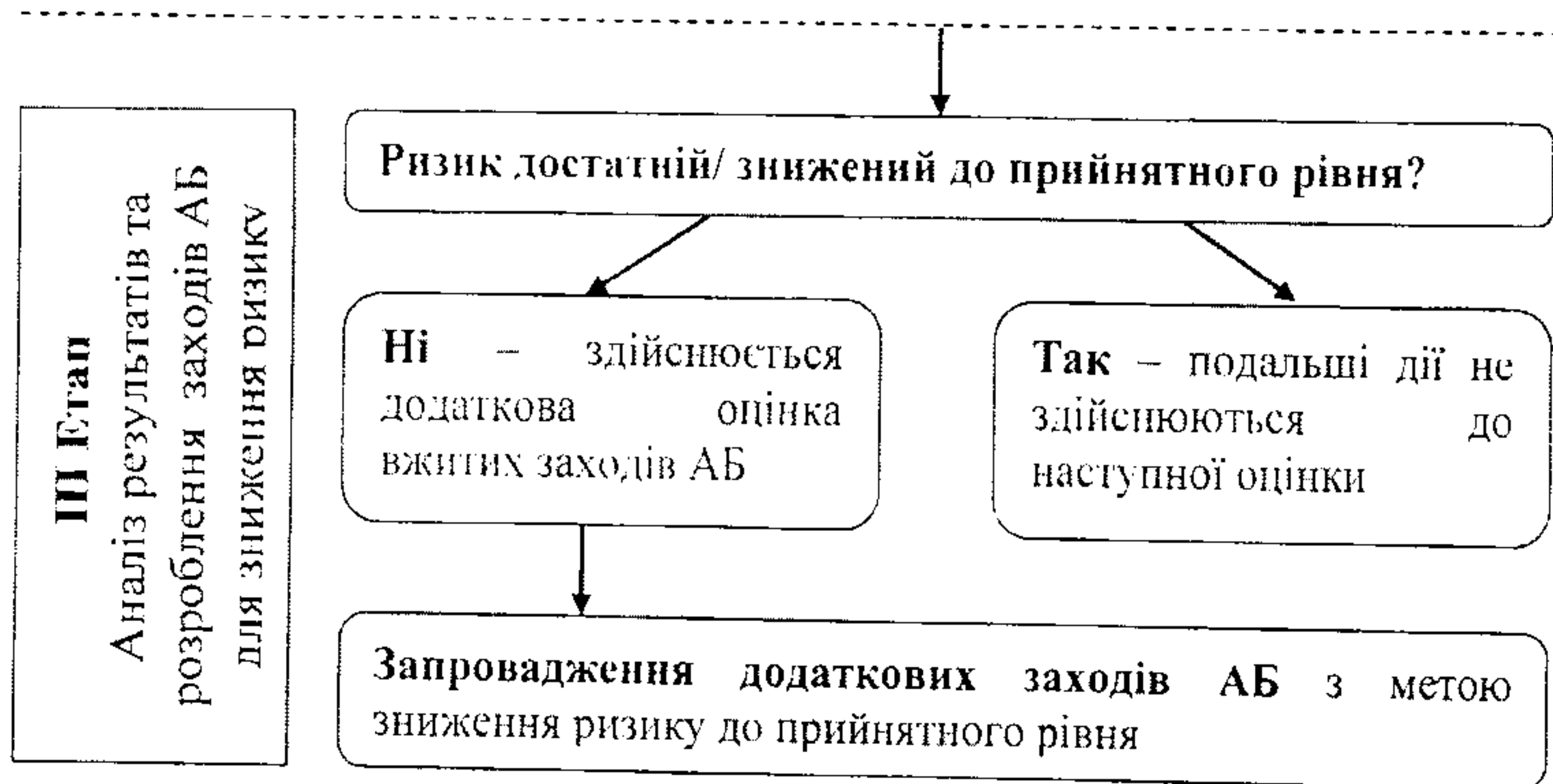
1. Під час планування виконання авіаційних перевезень або робіт за межами України експлуатантом на підставі власної інструкції обов'язково здійснюється оцінка рівня загрози та ризиків для прийняття рішення щодо можливості виконання польотів.

2. Польоти ПС експлуатантів до держав та аеропортів, до яких тимчасово заборонено польоти, не здійснюються.

3. Під час планування виконання польотів до держав та аеропортів, до яких тимчасово обмежено польоти ПС, експлуатант:

Методика оцінки рівня загрози та ризиків

*К.П.П.П.
П.П.П.П.*

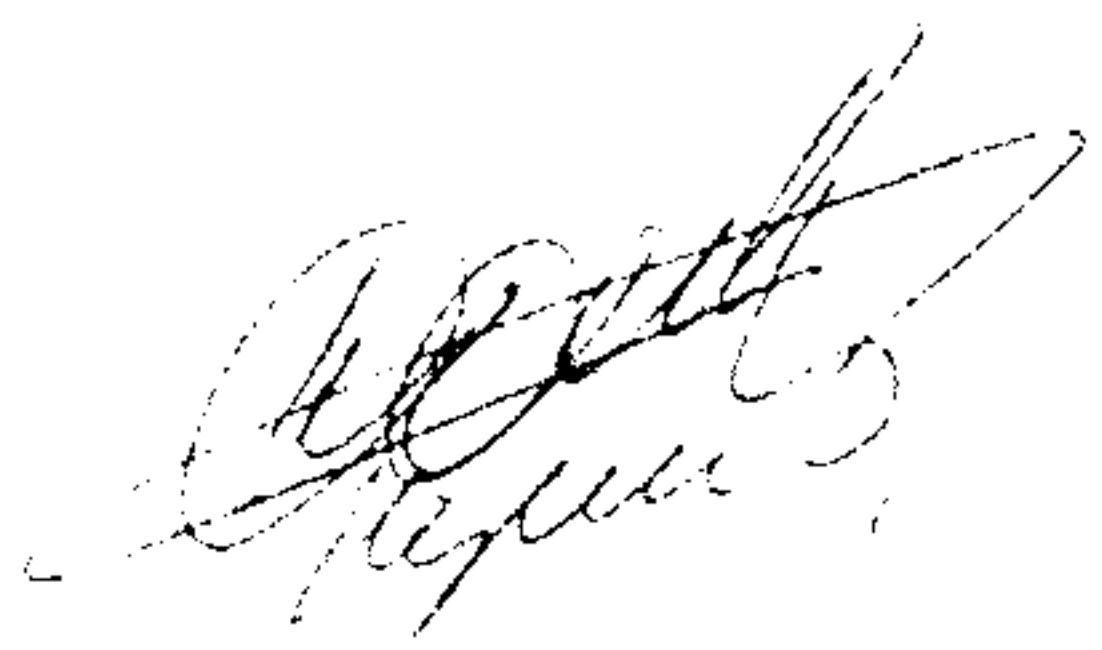
Фактор загрози	Вірогідність атаки	Вірогідність успіху	Загальна ймовірність	Атакований актив	Наслідок	
Скомпрометований керівник з безпеки	Імовірна	Висока	Висока	Будь-який актив на землі	Високі	Високий
Помилка в інженерії	Мала	Низька	Низька	ОРДС, сирі або обробленні радарні дані	Високі	Середньо-низький
Постачальники	Мала	Низька	Низька	Датчик	Середні	Середньо-низький
Фахівець з технічного обслуговування		Низька				
Скомпрометований пілот	Імовірна	Низька	Середньо-низька	Транспондер	Дуже високі	Середньо-високий
Скомпрометований відвідувач	Імовірна	Низька	Середньо-низька	Будь-який актив на землі	Високі	Середній
Скомпрометований персонал	Імовірна	Середня	Середньо-висока	Будь-який актив на землі	Високі	Високі
Природна чи екологічна подія	Мала	Висока	Середньо-низька	Центр управління	Дуже високі	Середньо-високий

В. Д. Р.

Додаток 8 до Інструкції з оцінки
рівня загрози безпеці цивільної
авіації України (пункт 6
розділу VIII)

Таблиця 7

Загроза/можливий спосіб її реалізації	
Результати оцінки ризику	
Діючі заходи авіаційної безпеки	
Ефективність діючих заходів авіаційної безпеки	
Фінансові витрати	
Вплив на операційну діяльність	
Можливі додаткові заходи авіаційної безпеки	
Залишковий ризик	
Вплив на операційну діяльність додаткових заходів авіаційної безпеки	
Фінансові витрати для запровадження додаткових заходів авіаційної безпеки	

Додаток 10 до Інструкції з
оцінки рівня загрози безпеці
цивільної авіації України
(пункт 7 розділу IX)

Дії особи, яка отримала повідомлення про загрозу вибуху по телефону:

а) уважно слухати та записувати точні вислови та слова, озвучені особою, яка подзвонила;

б) намагатися визначити звідки телефонує особа;

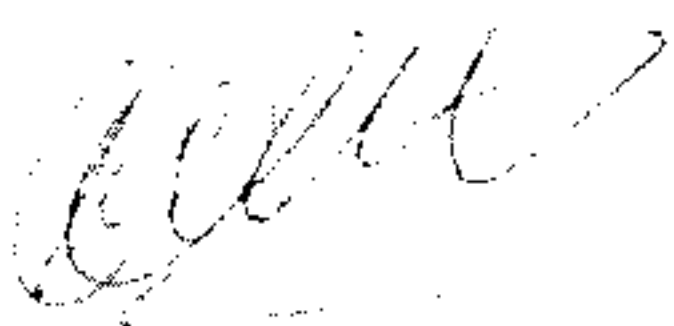
в) намагатися здійснити запис розмови, якщо це не здійснюється автоматично;

г) продовжувати вести телефонну розмову якомога довше для того, щоб отримати вичерпну інформацію;

г) для подальшої ідентифікації загрози та оцінки її правдоподібності, а також встановлення звідки телефонує особа, працівник повинен задати особі, яка телефонує, прямі питання наступного змісту у такій послідовності:

1. Де знаходиться вибуховий пристрій?
2. Коли відбудеться вибух?
3. Як виглядає вибуховий пристрій?
4. Хто ви?
5. Навіщо Ви це робите?

д) сповістити свого керівника, який повинен передати відповідну інформацію уповноваженій особі, яка здійснює оцінку загрози вибуху. Також інформація передається правоохоронним органам відповідно до схеми оповіщення.

Посада і місце роботи:	Посада і місце роботи:
Дата здійснення оцінки:	Дата здійснення оцінки:
Час завершення оцінки:	Час завершення оцінки:
Результат оцінки загрози вибуху	
Червоний рівень ☐ Жовтий рівень ☐ Зелений рівень ☐	
Підпис:	Підпис:

[Handwritten signature]

	Про загрозу щодо ПС, що знаходиться в польоті, необхідно негайно повідомити КПС і аеропорт призначення та/або аеропорт посадки при зміні маршруту	групою оцінки загрози вибуху відповідно до характеру загрози
--	---	--

Сергій С.